“Strategie 2040” byla dnes projednána Zastupitelstvem města České Budějovice. Teplárně dává jasnou perspektivu na více než dvacet let

úterý, 17. října 2017

29. listopadu uplyne 110 let od podpisu smlouvy o vzniku parní elektrárny, ze které později vznikla teplárna

Od padesátých let se mohou České Budějovice těšit ze soustavy “centrálního zásobování teplem”. Původně byla na místě dnešní teplárny vybudována parní elektrárna a plnila jinou strategickou funkci. Zahájila provoz 8. února 1909 a vyráběla elektřinu pro městské osvětlení a pohon zamýšlené městské elektrické tramvaje. Do té doby se ještě uvažovalo o tramvaji parní nebo tažené koňmi. Elektrárna se zároveň stala i zdrojem energie pro soukromé průmyslové a živnostenské podnikání. Byl to významný impuls k rozvoji města.

Parní elektrárna byla vybudována za městem a to tak, aby nepoškozovala životní prostředí města (nebyla hlučná a měla malý úlet popílku, protože spalovala kvalitní tříděný mostecký ořech). Pro provoz a chlazení využívala vodu z Mlýnské stoky, tu ohřívala, a tak se mohla veřejnost v letních měsících těšit z příjemnějšího koupání u jejího výtoku.

V padesátých letech se dosluhující elektrárna proměnila v teplárnu. Průmyslové firmy a společnosti, které úspěšně působí na území Českých Budějovic již desítky let, se mohly rozvíjet právě díky této skutečnosti.

Dnešní teplárna dodává teplo a teplou vodu do více než 28 300 bytů a 218 firem a institucí, provozuje 97 kilometrů parovodů a 25 kilometrů horkovodů a patří mezi významné městské teplárny v zemi.

Více čtěte v aktuální tiskové zprávě:

Nejprve elektrárna a pak teplárna. Před 110 padlo klíčové rozhodnutí

ČESKÉ BUDĚJOVICE, 17. října 2017

Koncem listopadu to bude rovných 110 let, co město České Budějovice uzavřelo 29. 11. 1907 smlouvu s vídeňskou firmou Internationale Elektrizität Gesellschaft o stavbě a provozu parní elektrárny, z níž později vznikla teplárna. Ta dnes v jihočeské metropoli dodává teplo a teplou vodu do více než 28 300 bytů a 218 firem a institucí, a patří mezi významné místní firmy a zaměstnavatele.

„O výstavbě „elektrického závodu“ přitom bylo rozhodnuto už v roce 1901, ale protože zde byla prosperující městská plynárna, radní nechvátali,“ zmiňuje okolnosti historik Milan Binder. Za nejvhodnější místo pro stavbu byl vybrán jihovýchodní okraj města, daleko od centra u silnice na Nové Hrady. Bylo sem možné přivést železniční vlečku na dopravu uhlí i přivaděč vody z Mlýnské stoky, zásobované řekou Malše.

„Elektrárna s výkonem pouhých 700 kW zahájila provoz 8. února.1909 a vyráběla elektřinu pro městské osvětlení a pohon zamýšlené městské elektrické tramvaje. Do té doby se totiž ještě uvažovalo o tramvaji parní nebo tažené koňmi. A elektrárna se stala i zdrojem energie pro soukromé průmyslové a živnostenské podnikání. Byl to prostě významný impuls k rozvoji města,“ dodává známý publicista, systematicky mapující zdejší dějinné události.

V teplárnu se už stárnoucí elektrárna proměnila až v roce 1948, kdy dodala první teplo do parovodní sítě. Ta se začala připravovat v roce 1946 a o rok později i stavět. Nejprve vznikla větev Jih a Východ, pak Západ (1951) a Sever (1963). Vždy vedly do klíčových průmyslových podniků, jako byla tužkárna Koh-i-noor, papírny (Bupak), smaltovna Sfinx, pivovar Budvar, strojírny Motor, mlékárna (Madeta)

nebo vojenská a všeobecná nemocnice či výtopna státních drah. Na přelomu 50. a 60. let se začaly stavět parovody pro bytovou zástavbu a v roce 1960 už vyhřívaly první paneláky Experiment a Koldům. O rok později byl dokončen parovod Město, který vedl ulicemi Dukelská, Česká a Pražská.

„Se zásobením domácností se v roce 1946 ještě nepočítalo, neboť ústřední topení tehdy měla jen dvě procenta bytů," doplňuje Milan Binder. Dálkové vytápění, jak se mu začalo říkat, tedy přišlo na řadu až s rozvojem hromadné bytové výstavby. V roce 1963 bylo přivedeno na Palacké náměstí a Skuherské, Husovy a Riegrovy ulice.

To už se stavěla i nová teplárna. Ta se vedle staré elektrárny začala sice plánovat v roce 1949, ale dalších 13 let trvalo, než se v roce 1962 začala opravdu budovat. Její první kotel byl spuštěn v roce 1965. Tím skončilo letité provizorium a mohlo začít postupné rozšiřování soustavy „centrálního" zásobování teplem. Milníkem se stal rok 1985, kdy byly parovody dovedeny na sídliště Máj a prakticky pokryly město.

Dnešní teplárna řeší nové výzvy

Od té doby se ale hodně změnilo. Tradičně vyráběná pára, která je klíčovým zdrojem energie zejména pro průmysl, zůstává jedním ze dvou hlavních produktů teplárny. Tím druhým, novějším, je tepelná energie dodávaná horkovody především pro bytový sektor v podobě tepla a teplé vody. Dobu parovodů tak střídá éra horkovodů. Ty jsou zejména pro sídliště provozně úspornější a efektivnější. Mění se i celá podnikatelská koncepce teplárny, navazující na bohatou historii. Její jediný akcionář město České Budějovice musí rozhodnout o další strategii. Co s dosluhujícím hnědouhelným kotlem K12 z roku 1979. Zda co nejvíc snížit jeho výkon, tedy i spotřebu hnědého uhlí, a využít nabídku společnosti ČEZ na dodávky tepelné energie z elektrárny Temelín. A také, zda a jak pokračovat v zamýšleném energetickém využívání tuhých alternativních paliv vyráběných ze směsného komunálního odpadu.

„Pro budoucnost teplárny, stabilitu ceny tepla a životní prostředí ve městě to jsou klíčová rozhodnutí. Při zatím nepředvídatelném vývoji energetiky v Česku a vlivech, které na ni dopadají z Evropské unie, naprosto zásadní," říká Václav Král, předseda představenstva, které koncepci sahající až do roku 2040 se svým týmem připravovalo. Rozhodovat o ní budou zastupitelé města a v posledním kroku rada

města, která po odchodu zbylých minoritních akcionářů z teplárny, přebrala funkci valné hromady.

„Obdobný případ, jakým by byly dodávky z Temelína, teplárna už v minulosti zažila, když nakupovala teplo z teplárny Mydlovary. Kvůli tomu se také na sídlišti Vltava vybudovala předávací stanice. Pokud bude Strategie 2040 přijata, stanice CPS2 opět sehraje historickou roli a po modernizaci a rozšíření ji využijeme k připojení naší sítě na ETE," připomíná Václav Král jednu ze zapomenutých kapitol historie firmy.

Unikátní parovod, který spojil Mydlovary s Českými Budějovicemi, měřil 15,3 km a byl ve své době nejdelším v Československu. Měl průměr 500 mm a stavěl se v letech 1972 – 1974, kdy zahájil provoz. Páru do města dodával až do roku 2000, kdy elektrárna Mydlovary technicky dožila.

Dnes Teplárna České Budějovice provozuje 97 kilometrů parovodů a 25 kilometrů horkovodů a patří mezi významné městské teplárny v zemi.

Jediným akcionářem společnosti Teplárna České Budějovice, a.s. je se 100 % akcií město České Budějovice.